

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἄπ. 1,10)

Περίοδος Δ' - Ἔτος Λ' Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 1808	Κυριακὴ τοῦ Πάσχα θ. λειτουργία 5 Μαΐου 2013	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος Ν. Καντιώτης
---	---	---

Οἱ δύο τράπεζες

«Ἡ τράπεζα γέμει, τρυφήσατε πάντες. Ὁ μόσχος πολὺς, μηδεὶς ἐξέλεθ' ἰσχυρῶν» (Κατηχ. λόγ. Ἰω. Χρυσ.)

Λαμπρά, ἀγαπητοί μου, λαμπρὰ εἶνε ἡ σημερινὴ ἡμέρα· «Πάσχα Κυρίου», «εὐορτὴ ἐορτῶν καὶ πανηγυριῶν πανηγύρεων» (καν. Πάσχ. φθ. α' καὶ η'). Ἐορτάζει, πανηγυρίζει ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ. Κι αὐτὴ ἀκόμα ἡ φύσις ἀπέβαλε τὴν χειμερινὴ ἐνδυμασίαν της καὶ ἔχει ντυθῆ τὴν ἀνοιξιάτικη φορεσιά της. Τὰ πάντα εἶνε γεμᾶτα ἀπὸ **χαρὰ καὶ ἀγαλλίασι**. Γι' αὐτὸ οἱ ὕμνοι, τὰ τροπάρια, τὸ κοντάκι, ὁ κανόνας ποὺ ψάλλονται ἀπόψε, ὅλα ἔχουν ἓνα τόνο χαρμόσυνο-πανηγυρικό, ἓνα τόνο νίκης καὶ θριάμβου.

Θυμᾶστε ἀπὸ τὴν ἱστορία τὸ «**Νενικήκαμεν!**»; «**Νενικήκαμεν!**» εἶπε γεμᾶτος χαρὰ ἓνας στρατιώτης ποὺ ἔφτασε τρέχοντας ἀπὸ τὸ Μαραθῶνα καὶ ἀνήγγειλε στοὺς Ἀθηναίους ὅτι «Ἑλλήνων προμαχοῦντες Ἀθηναῖοι Μαραθῶνι χρυσοφόρων Μήδων ἐστόρεσαν δύναμιν», ὅπως ἔγραψε μετὰ ὁ Σιμωνίδης· οἱ Ἀθηναῖοι δηλαδὴ ὑπερασπίζοντας τὴν Ἑλλάδα ἰσοπέδωσαν τὴν δύναμι τῶν χρυσοστόλιστων Περσῶν. «**Νενικήκαμεν!**» λέμε κ' ἐμεῖς, σὲ ἀνώτερο ὁμως ἐπίπεδο· νίκησε ὁ Χριστὸς καὶ μᾶς χάρισε τέτοια νίκη ποὺ δὲν συγκρίνεται μὲ καμμιά ἄλλη.

Ἀξίζει νὰ σημειωθῆ, ὅτι τὸ «**Χριστὸς ἀνέστη**», ποὺ ἀκούγεται κ' ἐπαναλαμβάνεται τώρα ἀμέτρητες φορές, τὸ πρῶτο «**Χριστὸς ἀνέστη**», τὸ ἄκουσαν – ποιοί; φιλόσοφοι; ῥήτορες; βασιλεῖς; στρατηγοί; μεγάλοι καὶ ἔνδοξοι τῆς γῆς; Ὁχι. Ὅπως τὸ «**Χριστὸς γεννᾶται**» τὸ ἄκουσαν πρῶτοι οἱ τσοπάνηδες, ἔτσι καὶ τὸ «**Χριστὸς ἀνέστη**» τὸ ἄκουσαν ὄχι ἄντρες οὔτε αὐτοὶ οἱ ἀπόστολοι· τὸ ἄκουσαν **γυναῖκες**. Καὶ ὅπως στὰ πάθη τοῦ Κυρίου μία γυναίκα τὸν ὑπερήσπισε (ἡ Κλαυδία Πρόκλα, ἡ σύζυγος τοῦ Πιλάτου), ἔτσι καὶ στὴν ἀνάστασί του γυναῖκες ἦταν πάλι ἐκεῖνες ποὺ ὄρθρου βαθεὸς ἄκουσαν πρῶτες τὸ χαρμόσυνο μήνυμα.

Ἡ θεία λειτουργία τοῦ Πάσχα ἔχει καὶ τοῦτο τὸ ἰδιάζον, ὅτι ἐπιστεγάζεται μὲ ἓνα λόγο,

τὸν **Κατηχητικὸν λόγον** τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου, μιὰ ὁμιλία – ἀριστοῦργημα. Ἄν ὁ ἀετὸς εἶνε ὁ βασιλεὺς τῶν πουλιῶν καὶ τὸ λιοντάρι ὁ βασιλεὺς τῶν ζώων, ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος θὰ μείνῃ γιὰ πάντα ὁ βασιλεὺς τῶν ἱεροκηρύκων.

Ἄς πάρουμε λοιπὸν κ' ἐμεῖς, ἀδελφοί μου, κάτι ἀπὸ τὴν ὁμιλία αὐτή. Τί λέει;

Ἐλάτε, λέει, ὅλοι· «**νηστεύσαντες καὶ μὴ νηστεύσαντες**», μικροὶ καὶ μεγάλοι, ἄρχοντες καὶ ἀρχόμενοι, βασιλεῖς καὶ ἰδιῶται, σοφοὶ καὶ ἄσοφοι, μικρὰ παιδιὰ καὶ ἀσπρομάλληδες γέροντες· ἐλάτε ὅλοι νὰ εὐφρανθοῦμε τὴν ἡμέρα αὐτή· «**ἡ τράπεζα γέμει, τρυφήσατε πάντες. Ὁ μόσχος πολὺς, μηδεὶς ἐξέλεθ' ἰσχυρῶν**». Τί ἄραγε νὰ σημαίνει αὐτό;

Πολλὴ **παρεξήγησις** γίνεται στὴ φράσι αὐτή. Παλαιότερα, ὅταν ὑπηρετοῦσα σὲ κάποια πόλι, τὴν ἡμέρα τοῦ Πάσχα συνάντησα στὸ δρόμο ἓνα μεθυσμένο. Τοῦ λέω· –Τέτοια μέρα, καὶ νὰ ἔσαι ἔτσι; –Δὲν ἄκουσες, παππούλη, στὴν ἐκκλησία τὸ βράδυ; λέει τραυλίζοντας· δὲν εἶπε, ὅτι «**ἡ τράπεζα γέμει, τρυφήσατε πάντες. Ὁ μόσχος πολὺς, μηδεὶς ἐξέλεθ' ἰσχυρῶν**»; Τὸ ἐπιτρέπει ἡ ἡμέρα. –Μπᾶ, λέω, ἔτσι τὸ ἐρμηνεύεις ἐσὺ αὐτό;... Τί σημαίνει λοιπὸν ὁ λόγος αὐτός; Ποιὰ «**τράπεζα**» ἐννοεῖ;

Ἐπὶ τὴν ἐρώτησίν μου, ἀγαπητοί μου, **δύο** τράπεζες.

● Ἡ μία τράπεζα εἶνε ἡ **ὕλική**, ἡ αἰσθητή, αὐτὴ ποὺ γνωρίζουμε καὶ στὴν ὁποία καθόμαστε ἀφοῦ τελειώσῃ ἡ ἀναστάσιμη λειτουργία, μὲ τὸ κρέας, τὸ κρασί, τὰ γλυκὰ κι ὅ,τι ἄλλο ἐκλεκτό.

Στὸ σημεῖο αὐτὸ μοῦ ἔρχεται μιὰ **σκέψι μελαγχολική**. Ὅσοι ζήσαμε τὸ Πάσχα τοῦ 1942, '43, '44, '45, τί Πάσχα ἦταν ἐκεῖνα! Τώρα «**ἡ τράπεζα γέμει**»· τότε εὐτυχισμένο θεωροῦσαν ὅποιον εἶχε ὄχι κρέας καὶ κρασί ἀλλὰ λίγο ζουμί ἀπὸ χόρτα ἢ φασόλια καὶ φακές. Τέτοια Πάσχα ἔζησε ὁ λαὸς μας γιὰ τὴν ἐλευθερία...

Σήμερα στο πασχαλινό τραπέζι υπάρχει ἀφθονία ἀπ' ὅλα τ' ἀγαθά. Τὰ ἀπαγορεύει ἡ θρησκεία μας αὐτά; Ὁχι ἀσφαλῶς. **Ὁ Θεὸς τὰ ἔφτιαξε ὅλα** καὶ πλούτισε τὴ γῆ αὐτὴ ποὺ κατοικοῦμε, γιὰ νὰ κἀνὴ τὴ ζωὴ τῶν παιδιῶν του εὐτυχισμένη. Στὴ σελήνη υπάρχει ξηραύλα· οὔτε ἓνα ἀχλάδι, οὔτε ἓνα μῆλο, οὔτε νερό, οὔτε ὄξυγόνο· τίποτα. Οἱ ἀστροναῦτες ἔλεγαν· Πότε νὰ κατεβοῦμε στὴ γῆ, νὰ πιοῦμε ἓνα ποτήρι νερὸ καὶ ν' ἀναπνεύσουμε ἀέρα!...

Ὁ Θεὸς λοιπὸν τὰ ἔδωσε αὐτά, νὰ τ' ἀπολαμβάνῃ ὁ ἄνθρωπος **μὲ μέτρο καὶ εὐγνώμονα καρδιά**. Γι' αὐτὸ νὰ προσέξουμε νὰ μὴ γίνῃ κατάχρησι τροφῆς· μὴ ζήσουμε σὰν Ἐπικούρειοι, μὲ δόγμα τὸ «*Φάγωμεν καὶ πίωνμεν, αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν*» (Ἡσ. 22,13 = Α' Κορ. 15,32). Ἄν περιορισθῆς μόνο στὴν ὑλικὴ τράπεζα, τότε θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃς νὰ σοῦ πῶ ὅτι δὲν διαφέρεις ἀπὸ τὰ ζῶα· κι αὐτὰ χαίρονται ὅταν βροῦν τροφή.

● Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν τράπεζα αὐτὴ ὑπάρχει μιὰ ἄλλη τράπεζα, τράπεζα οὐράνια καὶ θεία, συμπόσιο ἀνώτερο ἀπὸ κάθε ἄλλο. Καὶ ἡ τράπεζα αὐτὴ ποιά εἶνε; Ἐγὼ νὰ σᾶς τὴν ὑποδείξω; ρίξτε ἓνα βλέμμα στὸ ἱερὸ βῆμα κ' ἐκεῖ θὰ δῆτε τὴν **ἀγία τράπεζα**. Τί ὑπάρχει ἐπάνω σ' αὐτήν; – ἐὰν πιστεύῃς! ἐὰν δὲν πιστεύῃς, μείνε στὸ σπίτι σου, μὴν ἔρχεσαι στὴν ἐκκλησία. Τί ὑπάρχει ἐκεῖ; Ἐπάνω στὴν ἀγία τράπεζα τῶν ὀρθοδόξων ὑπάρχουν δύο πράγματα· τὸ Εὐαγγέλιο καὶ τὸ δισκοπότηρο. Τὸ Εὐαγγέλιο εἶνε ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ δισκοπότηρο εἶνε τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ. «*Λάβετε φάγετε...*» καὶ «*Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες...*» (Ματθ. 26,26. Μάρκ. 14,22). Μέγα τὸ μυστήριον.

Ὅποιος ἀπορεῖ καὶ λέει, Μὰ ψωμὶ καὶ κρασί βλέπουμε, αὐτὸς ἀγνοεῖ τὸ μυστήριον, τὴ μεταβολὴ ποὺ γίνεται. Ἐδῶ συμβαίνει θαυμαστὴ **«μεταστοιχειώσις»** – μιὰ λέξι ποὺ ἀκούσαμε τίς ἡμέρες αὐτὲς κάπου στὴν ὑμνολογία μας (βλ. καν. Μ. Σαβ. ψδ. στ). Ἡ ἐπιστήμη χρησιμοποιεῖ κι αὐτὴ τὸν ὄρο «*μεταστοιχειώσις*»· γιατί καὶ στὴ φύσι παρατηρεῖ ὅτι τὸ κάρβουνο π.χ. γίνεται διαμάντι καὶ στοὺς ὀργανισμοὺς ἡ τροφή καὶ τὸ νερὸ γίνονται αἷμα κ.λπ.. Τὰ περιγράφει αὐτὰ ἡ ἐπιστήμη χωρὶς νὰ μπορῇ νὰ τὰ ἐξηγήσῃ. Αὐτὸς λοιπὸν ποὺ κἀνει στὴ φύσι αὐτὲς τίς μεταστοιχειώσεις, αὐτὸς ὁ ἴδιος μεταβάλλει καὶ στὴν ἀγία τράπεζα τὸ ψωμὶ σὲ σῶμα Χριστοῦ καὶ τὸ κρασί σὲ αἷμα Χριστοῦ. Αὐτὸ εἶνε τὸ μέγα μυστήριον. Πρέπει νὰ ἔχῃς ἀπόλυτη πίστι ὅτι, ὅταν κοινωνεῖς, παίρνεις μέσα σου τὸν ἴδιο τὸ Χριστό. Ὅποιος κοινωνεῖ «*μετὰ φόβου Θεοῦ, πίστεως καὶ ἀγάπης*» (θ. Λειτουργ.), μὲ δέος καὶ δάκρυα ὅπως οἱ πρόγονοί μας, ποὺ ἦταν

μὲν ἀγράμματοι ἀλλὰ εἶχαν πίστι βουνό, αὐτὸς **κατεβάζει τὸν οὐρανὸ μέσ' στὴν καρδιά του!**

Νὰ λοιπὸν ποιά τράπεζα ἐννοεῖ ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος· δὲν ἀποκλείει τὴν ὑλικὴ τράπεζα, πρὸ παντὸς ὅμως ἐννοεῖ τὴν τράπεζα τὴν πνευματικὴ. Ὁ δὲ «**μόσχος ὁ σιτευτὸς**» (Λουκ. 15,23,27) ποιὸς εἶνε; Εἶνε ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Αὐτὴ εἶνε ἡ ἐρμηνεῖα τῆς φράσεως «*Ἡ τράπεζα γέμει, τρυφήσατε πάντες. Ὁ μόσχος πολὺς, μηδεὶς ἐξέληται πεινῶν*».

Ὅλοι πρέπει νὰ κοινωνήσουμε τὰ ἄχραντα μυστήρια. **Ἄν δὲν κοινωνήσῃς σήμερα, Πάσχα δὲν ἔκανες**. Δὲν εἶνε γαστρονομικὴ ἐορτὴ ἡ ἡμέρα αὐτὴ. Μὴ γίνεσαι σὰν ἓνας ἄλλος Ἐπικούρειος ἢ Λούκουλλος ἢ Σαρδανάπαλος.

* * *

Μετὰ ἀπὸ λίγο, ἀγαπητοί μου, θὰ πᾶτε στὰ σπίτια σας. Προσπαθήστε σᾶς παρακαλῶ νὰ μὴν καθίσετε μόνο σὲ ὑλικὴ τράπεζα. Δοξάστε τὸ Θεὸ γιὰ τὰ δῶρα του, **σκεφθῆτε ὅμως καὶ τί γίνεται κάπου ἄλλοῦ**, ἐκεῖ ποὺ τὰ καθεστῶτα δὲν ἐπιτρέπουν ἐορταστικὲς ἐκδηλώσεις. Ἐμεῖς ἐδῶ ἐορτάζουμε εἰρηνικὰ καὶ χαρμόσυνα τὸ Πάσχα· ἄς σκεφθοῦμε κ' ἐκεῖνα τὰ ἀδέλφια μας καὶ ἄς εὐχηθοῦμε γι' αὐτά.

Ἐσὺ ὁ πατέρας, σὲ παρακαλῶ ἄκουσέ με κ' ἐμένα. Πὲς στὸ παιδί σου νὰ ψάλῃ τὸ «*Χριστὸς ἀνέστη*», ὅπως ἐώρταζαν παλιὰ στὴ Μακεδονία. Πὲς στὴν οἰκογένειά σου λίγα λόγια γιὰ τὴ νίκη τοῦ Χριστοῦ. **Πὲς μερικὰ λόγια καὶ γι' αὐτὴ τὴν πατρίδα**, γι' αὐτὰ τὰ παλληκάρια ποὺ ἔπεσαν· δὲν εἶνε μικρὸ πρᾶγμα ἡ θυσία τῶν νέων... Ἐγὼ, ποὺ ἐχρημάτισα στρατιωτικὸς ἱερεὺς κ' ἔχουμε θάψει τόσα παιδιά, αἰσθάνομαι συγκίνηση· ἔπεσαν ἐκεῖνοι στὰ πεδία τῶν μαχῶν, γιὰ νὰ ζοῦμε ἔμεῖς ἐλεύθεροι καὶ νὰ διασκεδάζουμε τώρα... Λοιπὸν θυμήσου· μίλα γιὰ τὴν πατρίδα, γιὰ τοὺς νεκροὺς μας, γιὰ τοὺς ἥρωες, γιὰ τοὺς μάρτυρες. Μίλα γιὰ τὴ μαρτυρικὴ μας φυλὴ, γιὰ τὴν Κύπρο τὴν πονεμένη, γιὰ τὴ Βόρειο Ἡπειρο...

Μίλα μπροστὰ στὰ παιδιά σου γιὰ τὸ Χριστό! Καὶ νὰ ἴσαι, πατέρα, βέβαιος· τὸ φαῖ θὰ τὸ λησμονήσουν, τὰ λόγια αὐτὰ ὅμως ὄχι. Ἐσὺ θὰ ἴσαι στὸ νεκροταφεῖο, τὰ λόγια ποὺ θὰ πῆς σήμερα δὲν θὰ τὰ ξεχάσουν. Ἡ τροφή χάνεται, ἀποσυντίθεται· **τὰ λόγια τῶν γονέων μένουν**.

Ἀπόψε τὸ Πάσχα νὰ μὴν εἶνε ἀπλῶς Πάσχα ὑλικῆς τραπέζης· νὰ εἶνε **πνευματικὸ συμπόσιο, πρὸς δόξαν Ἰησοῦ Χριστοῦ**, ὥστε ὀρθὰ νὰ ἐρμηνεύουμε καὶ ὀρθὰ νὰ κατανοοῦμε τὸ ῥητὸ «*Ἡ τράπεζα γέμει, τρυφήσατε πάντες. Ὁ μόσχος πολὺς, μηδεὶς ἐξέληται πεινῶν*».

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**